

SXEDIO.6P

1.6.1957: ΟΙ ΒΡΕΤΤΑΝΟΙ ΑΠΑΓΓΕΛΛΟΥΝ ΝΕΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΣΑΜΨΩΝ Ο ΟΠΟΙΟΣ ΤΕΛΙΚΑ ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΑΙ "ΔΙΣ ΕΙΣ ΘΑΝΑΤΟΝ" (ΔΥΟ ΦΟΡΕΣ ΣΕ ΘΑΝΑΤΟ). Ο ΝΙΚΟΣ ΣΑΜΨΩΝ ΔΕΧΕΤΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΔΙΚΗ ΤΟΥ ΜΕ ΧΑΜΟΓΕΛΟ

Η αθώωση του Νίκου Σαμψών, από το δικαστή Μπέρναρντ Σω στην κατηγορία της εκτέλεσης βρετανού Λοχία της Αστυνομίας δεν σήμαινε και λήξη των περιπετειών του.

Οι Άγγλοι, αντί να τον αφήσουν τον ελεύθερο, του προσήψαν άλλες δύο κατηγορίες, ότι στις **30** Ιανουαρίου **1956**, κατά την έφοδο του Αστυνόμου Μπερτς στο δωμάτιο, όπου κρυβόταν, στο Δάλι, έστρεψε το πλήρες αυτόματο όπλο του τύπου στεν, εναντίον του Μπερτς και των Λοχιών Λυντς, Γουίλλαρντ και Μάνσου, με σκοπό να τους πυροβολήσει και ότι μετέφερε όπλο.

Ο Στέλιος Παυλίδης αντέδρασε αμέσως και συνεχίζοντας την τακτική του σαλαμιού αγωνίστηκε, μάταια όμως αυτή τη φορά, να αφαιρέσει μια από τις δυο κατηγορίες, ώστε να σώσει τη ζωή του πελάτη του.

Είχε επιτύχει, από την αρχή της πρώτης δίκης του Νίκου Σαμψών, να μη παρουσιασθούν οι δυο καταθέσεις που φερόταν ότι είχε δώσει στην Αστυνομία και να ανατρέψει και τη μαρτυρία του Λοχία Γουέμπ, του μόνου που είχε επιζήσει από την επιχείρηση της οδού Λήδρας και αθώωσε το Νίκο Σαμψών.

Ομως τώρα, με ένα νέο Δικαστή, τον Σάμουελ Τζων, και τις νέες κατηγορίες, που ήσαν σχεδόν αυταπόδεικτες, τα πράγματα άλλαζαν άρδην.

Έτσι αγωνίστηκε σκληρά να πείσει το Δικαστή ότι έπρεπε να αφαιρεθεί η κατηγορία της μεταφοράς όπλου και να παραμείνει μόνο η κατηγορία της κατοχής όπλου.

Με την κατηγορία της μεταφοράς όπλου προβλεπόταν θανατική ποινή, ενώ για την κατηγορία

της κατοχής όπλου, ισόβια.

Αναπτύσσοντας το κατηγορητήριο ο Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας Χ. Γκόσλιγκ, που αισθανόταν, όπως και όλη η ομάδα της Κατηγορούσης Αρχής, πολύ θιγμένος από τη μη αποδοχή των καταθέσεων του Νίκου Σαμψών και την αθώωση του, έβαλε όλα τα δυνατά του τώρα, για να επιτύχει στο στόχο του και άρχισε με την κατηγορία, σύμφωνα με την οποία ο Σαμψών είχε αποπειραθεί να πυροβολήσει εναντίον των Αστυνομικών.

Αυτό, είπε, αποδεικνύεται από το γεγονός ότι ο Σαμψών στεκόταν στο βάθος του δωματίου της οικίας στο Δάλι, στην οποία συνελήφθη, κρατώντας πλήρες αυτόματο όπλο και από το γεγονός ότι είπε στους αστυνομικούς που είχαν εισβάλει σ' αυτό: "Σκοτώστε με, σκοτώστε με, εάν μου παρεχόταν ο χρόνος, θα σας σκότωνα όλους".

Ακόμα, είπε ο Γκόσλιγκ, η κατηγορία αποδεικνύεται και από το περιεχόμενο μιας από τρεις επιστολές που βρέθηκαν στην κατοχή του κατηγορουμένου.

Ο Νίκος Σαμψών, είπε ο Γκόσλιγκ, πήρε το αυτόματο, εφάρμοσε σ' αυτό μια γεμάτη σφαιροθήκη και το πρόταξε εναντίον των αστυνομικών. Η μόνη πράξη που του απέμεινε να κάμει, ήταν να πιέσει την σκανδάλη.

Ετσι μόλις οι αστυνομικοί τον αντιλήφθηκαν σε τέτοια στάση πυροβόλησαν εναντίον του, παρ' όλον ότι είχαν αυστηρές διαταγές να τον συλλάβουν ζωντανό.

Στη συνέχεια κλήθηκαν και πάλι οι τέσσερις άνδρες της Αστυνομίας, που είχαν εισορμήσει στο δωμάτιο του Σαμψών στο Δάλι κι άρχισαν να αραδιάζουν μια σειρά από νέα ψέματα, όπως έκαναν στην προηγούμενη δίκη. Με τη διαφορά ότι τώρα ήταν πιο καλά προετοιμασμένοι, ώστε να είναι σίγουροι ότι ο Νίκος Σαμψών δεν θα γλύτωνε, αν όχι την καταδίκη σε θάνατο, τουλάχιστον τη βαρεία φυλάκιση.

Ο βασανιστής Μπερτς είπε ότι μόλις μπήκε μαζί με τους τρεις Λοχίες στο δωμάτιο είδε τον

κατηγορούμενο να κρατά όπλο στεν με σφαιροθήκη και να το έχει στραμμένο εναντίον όλων, και ότι λίγο αργότερα του είπε ότι τον συλλάμβανε για κατοχή όπλου.

Για να αποδείξει ο Στέλιος Παυλίδης ότι Μπερτζ έλεγε ψέματα, του υπέβαλε:

ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Αν εισηγούμουν ότι το φως μέσα στο δωμάτιο που βρισκόταν ο Σαμψών ήταν αρκετό μόνο για να βλέπει κανείς, θα ήταν αυτό ορθό;

ΜΠΕΡΤΣ: Οχι, δεν θα ήταν ορθό. Το φως ήταν πολύ δυνατό.

ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Εάν σου πω ότι οι λέξεις, τις οποίες χρησιμοποίησα για το φως του δωματίου, είναι ακριβώς οι λέξεις τις οποίες εσύ χρησιμοποίησες στην άλλη υπόθεση (κατά την πρώτη δίκη του Σαμψών) τί θα έλεγες;

ΜΠΕΡΤΣ: Αρνούμαι ότι χρησιμοποίησα αυτές τις λέξεις.

Ο Παυλίδης όμως επέμενε και του επέδειξε το αντίγραφο της προηγούμενης κατάθεσης του. Ο Μπερτζ αναγκάστηκε τελικά να παραδεχθεί ότι ο Στέλιος Παυλίδης είχε δίκαιο.

ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Είναι η πρώτη φορά που λέγεις ότι ο κατηγορούμενος είχε στραμμένο το όπλο εναντίον σας.

ΜΠΕΡΤΣ: Οχι, πάντοτε έδίδα την ίδια μαρτυρία.

ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Στην προανάκριση της υπόθεσης είπες απλώς ότι ο κατηγορούμενος κρατούσε το όπλο με το δεξί του χέρι και ότι είχε το αριστερό του χέρι στη σφαιροθήκη.

ΜΠΕΡΤΣ: Είπα ότι κατέθεσα και σήμερα.

ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Να η κατάθεση σου και σε παρακαλώ να αποδείξεις σε ποιο μέρος της ανέφερες όσα είπες σήμερα.

ΜΠΕΡΤΣ (Αφού μετροφυλλά νευρικά την κατάθεση του): Παραδέχομαι ότι δεν ανέφερα προηγουμένως ότι ο κατηγορούμενος είχε στραμμένο εναντίον μου το όπλο.

ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Εισηγούμαι ότι ο κατηγορούμενος φώναζε "σκοτώστε με, σκοτώστε με" για να γλυτώσει από τους πόνους και τα βάσανα. Ησαν φωνές απελπισμένου

ανθρώπου, ο οποίος βρισκόταν σε άσχημη κατάσταση.

ΜΠΕΡΤΣ: Διαφωνώ. Το έκαμε για να φανεί ήρωας. Ηθελε να σκοτωθεί για να ηρωοποιηθεί.

ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Εισηγούμαι ότι, αν κατά τη σύλληψη του, είπες σ' αυτόν ότι τον συλλαμβάνεις διότι είχε στην κατοχή του όπλο, η ενέργεια σου αυτή αντιπροσώπευε την πραγματική κατάσταση των γεγονότων στο Δάλι, όπως αυτά υπέπεσαν στην αντίληψή σου τη στιγμή εκείνη.

ΜΠΕΡΤΣ: Όταν είπα σ' αυτόν ότι είχε στην κατοχή του όπλο, εννοούσα ότι μετέφερε όπλο.

ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Γνωρίζετε, ωστόσο, ότι στους κανονισμούς Εκτάκτης Ανάγκης γίνεται σημαντική διάκριση μεταξύ κατοχής και μεταφοράς όπλου και ότι η μεταφορά όπλου τιμωρείται αποκλειστικά με θάνατο, ενώ η κατοχή όπλου με φυλάκιση μέχρι ισοβίων δεσμών;

ΜΠΕΡΤΣ: Μάλιστα, το γνωρίζω, η εξήγηση που δίνω είναι ότι κρατούσε και μετέφερε το όπλο. Αυτή είναι η μόνη αληθινή εξήγηση που μπορεί να δοθεί.

ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Τότε γιατί δεν τον κατηγορήσες για μεταφορά όπλου;

ΜΠΕΡΤΣ: Τον κατηγορήσα για κατοχήν όπλου.

ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Γνωρίζεις ότι στο επίσημο ανακοινωθέν που εκδόθηκε μετά τη σύλληψη του Σαμψών αναφερόταν ότι αυτός συνελήφθη και βρέθηκε στην κατοχή του όπλο;

ΜΠΕΡΤΣ: Όχι.

ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Η πρώτη φορά που διατυπώθηκε κατηγορία εναντίον του Σαμψών ήταν η 23η Φεβρουαρίου 1957 και τότε αυτός κατηγορήθηκε ότι εξεκένωσε όπλο εναντίον του Αστυνομικού Μπερτς. Η κατηγορία αυτή είναι ψεύτικη ή όχι;

ΜΠΕΡΤΣ: Δεν πυροβόλησε εναντίον μου.

ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Είναι λοιπόν αναληθής;

ΜΠΕΡΤΣ: Εξ όσων γνωρίζω ο κατηγορούμενος δεν πυροβόλησε εναντίον μου.

Ηταν φανερό ότι η Κατηγορούσα Αρχή προσπαθούσε να επιτύχει τη μεγαλύτερη ποινή για το

Νίκο Σαμψών και έκανε μια νέα προσπάθεια να παρουσιάσει τις τρεις επιστολές που βρέθηκαν στο σπίτι που διέμενε στο Δάλι και οι οποίες, όμως, δεν έγιναν αποδεκτές ως μαρτυρία και από το Ανώτατο Δικαστήριο. Ωστόσο η Κατηγορούσα αρχή ήλπιζε ότι ο νέος Δικαστής θα τις δεχόταν.

Επίσης ο Αστυνόμος Γκρήν καταθέτοντας είπε ότι ενώ ο Σαμψών βρισκόταν στα κρατητήρια Ομορφίτας του, επέστησε την προσοχή του στο Νόμο ότι μέσα στο δωμάτιο του είχαν βρεθεί τρεις επιστολές και ότι είχε λόγους να πιστεύει ότι εκείνος τις είχε γράψει. Ο κατηγορούμενος απάντησε....

ΠΑΥΛΙΔΗΣ (Διακόπτοντας τον): Πήρες γραπτός κατάθεση του κατηγορουμένου, την διάβασες σ' αυτόν και την υπέγραψε ως ορθή;

ΜΑΡΤΥΡΑΣ: Οχι.

ΠΑΥΛΙΔΗΣ (Στρεφόμενος στο Δικαστήριο): Υπενθυμίζω απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, σύμφωνα με την οποία προφορική κατάθεση του κατηγορουμένου για τις επιστολές δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Δεκτή η ένσταση. Οι επιστολές δεν μπορούν να παρουσιαστούν ως μαρτυρία.

Με πολλές δυσκολίες η Υπεράσπιση κατόρθωσε να κερδίζει στα σημεία. Αλλά οι βασικές κατηγορίες έμεναν. Ακόμα και ο Δικαστής, παρά τα ψέματα που αναφέρθηκαν, δεν φαινόταν να ενοχλείται από το γεγονός ότι οι μάρτυρες παραδέχονταν ότι άλλα έλεγαν τώρα και άλλα τότε. Έτσι ο Παυλίδης, σε μια τελευταία προσπάθεια, υποστήριξε ότι η κατηγορία, η οποία μπορούσε να ευσταθήσει εναντίον του πελάτη του, ήταν εκείνη που αφορούσε την κατοχή όπλου και την οποία, σαν συνήγορος Υπεράσπισης, δεν αμφισβητούσε, ούτε και ο ίδιος.

ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Φαίνεται ότι η κατηγορία επιδίωξε να δημιουργήσει υπόθεση, η οποία συνεπάγεται ποινή θανάτου, αντί της εκδοχής που υποστηρίζεται από τα γεγονότα και η οποία πρόκειται για μια απλή κατοχή όπλου.

Ο Αστυνόμος Μπερτζ άρχισε με την εκδοχή ότι ο Σαμψών είχε στην κατοχή του όπλο και δεν τον κατηγορήσε ότι έστρεψε το όπλο εναντίον αστυνομικών ή ότι μετέφερε όπλο. Αργότερα τον κατηγορήσε ψευδώς ότι πυροβόλησε εναντίον τους. Και όταν η Κατηγορούσα Αρχή αντιλήφθηκε ότι ο Σαμψών ήταν αδύνατο να είχε πυροβολήσει το Μπερτζ, διότι αυτός δεν είχε εισέλθει πρώτος στο δωμάτιο, προσήψε νέα κατηγορία ότι ο Σαμψών είχε σκοπεύσει όλους τους αστυνομικούς.

Αλλά και αν προς στιγμή δεχθούμε, πράγμα το οποίο αρνούμαστε, ότι η στάση του Σαμψών ήταν τέτοια, ώστε να δικαιολογεί την εκδοχή για απόπειρα εναντίον των αστυνομικών, και πάλι, τότε, η πρώτη κατηγορία δεν μπορεί να ευσταθήσει. Διότι όταν τέσσερα άγνωστα πρόσωπα εισέρχονται βίαια σε ένα δωμάτιο, χωρίς προηγουμένως να αναγγείλουν την ταυτότητα τους στο πρόσωπο που βρίσκεται μέσα στο δωμάτιο, το πρόσωπο αυτό έχει κάθε δικαίωμα να πάρει αμυντική θέση. Στην προκειμένη περίπτωση ο Σαμψών τίποτε περισσότερο δεν έκαμε. Εκτός αυτού έχει κατατεθεί ότι τη στιγμή εκείνη το όπλο δεν ήταν σε θέση να πυροβολήσει και ότι απαιτείτο ακόμη μια επιπρόσθετη κίνηση για να συμπληρωθεί η γόμωση του, πράγμα το οποίο ο κατηγορούμενος δεν έκαμε.

Σχετικά με τη δεύτερη κατηγορία ότι ο Νίκος Σαμψών έφερε όπλο, επαναλαμβάνω όσα ο Αστυνόμος Μπερτζ προσήψε εναντίον του κατηγορουμένου κατά τη σύλληψη του. Είναι φανερό ότι δεν αποτελεί τίποτε άλλο, παρά απλή κατοχή όπλου.

Ο Γκόσλιγκ υποστήριξε το αντίθετο και ο Δικαστής κάλεσε τελικά το Νίκο Σαμψών να απολογηθεί, λέγοντας ότι υπήρχε εναντίον του εκ πρώτης όψεως υπόθεση.

Ήταν η 1η Ιουνίου όταν είχε ξεκαθαρίσει πλέον για καλά, ακόμα και στο μυαλό του Νίκου Σαμψών ότι θα καταδικαζόταν τελικά σε θάνατο.

"Ο ιδιος σε αφήγημά του με τίτλο "τρεις μήνες και δέκα μέρες μελλοθάνατος" έγραφε στην εφημερίδα

του "Η ΜΑΧΗ" στις 24 Οκτωβρίου 1960 για τη δραματική αυτή ημέρα και τα συναισθήματά που τον διακατείχαν:

"Ήταν η 1η Ιουνίου 1957. Ασυνήθιστη κίνηση επικρατούσε από νωρίς το πρωί στις Κεντρικές Φυλακές της Λευκωσίας. Ο διευθυντής των Φυλακών της Κύπρου Αϊρονς, είχε ήδη λάβει τις εντολές του από τον αρχιδήμιο του λαού μας, Κυβερνήτη Χάρτιγκ. Ετσι κινητοποιήσε από πολύ νωρίς ολόκληρο το μηχανισμό των Κεντρικών Φυλακών.

Η 1η Ιουνίου ήταν μια μέρα που δεν είχε καμιά διαφορά από τις προηγούμενες που πέρασα μέσα στην Κυπριακή Βασιλίτση, παρ'όλον ότι θα εκδιδόταν η απόφαση του ειδικού δικαστηρίου για τις κατηγορίες, με τις οποίες οι αγγλικές κατοχικές δυνάμεις με παρουσίασαν στο δικαστήριο αυτό, δηλαδή για μεταφορά οπλοπολυβόλου στεν και απόπειρα εκτέλεσης των τεσσάρων σαδιστών βασανιστών μου, οι οποίοι ηγήθησαν των αποσπασμάτων στρατού και αστυνομίας που με συνέλαβαν.

Εύπνησα, ως συνήθως, σύμφωνα με τους κανονισμούς, την 6η πρωινή και αφού φωνάξαμε από κελλί, σε κελλί, το καθημερινό "καλημέρα" με τους λοιπούς συγκρατούμενους συναγωνιστές του ειδικού διαμερίσματος υπ αριθμό 3, άρχισα να προετοιμάζομαι για τη μετάβαση μου στο δικαστήριο.

Στις 9 το πρωί με οδήγησαν στο αυτοκίνητο της αστυνομίας που μας ανέμενε, αφού προηγουμένως ο επικεφαλής του αποσπάσματος μου έθεσε χειροπέδες και σίδερα στα πόδια. Το αυτοκίνητο που με μετέφερε είχε συνοδεία από τεθωρακισμένα αυτοκίνητα και "τζιμπ" του στρατού και της τουρκικής επικουρικής αστυνομίας.

Μόλις φθάσαμε στα δικαστήρια αντιλήφθηκα ότι η ένοπλη φουρά είχε τουλάχιστον τριπλασιασθεί και παντού είχαν τοποθετηθεί συρματοπλέγματα. Τα μέτρα αυτά δεν άφηναν καμιά αμφιβολία για την ποινή, που μετά από λίγο θα μου απάγγελλε ο ειδικός δικταστής Σάμουελ Τζων. Γνώριζα εκ των προτέρων τη θανατική μου ποινή. Από τη στιγμή της σύλληψης μου δεν άφησα

τον εαυτό μου να γίνει θύμα αυταπάτης. Έτσι είχα προετοιμάσει σε αφάνταστο βαθμό τον εαυτό μου, για την ποινή του θανάτου και τοιουτοτρόπως δεν μου έκαναν καμιά αίσθηση τα μέτρα ασφαλείας που είχαν ληφθεί από τους άγγλους.

Στην Ομορφίτα οι σαδιστές ανακριτές μας πάντοτε τόνιζαν προς όλους τους συλλαμβανομένους ότι "όλοι κι αν γλυτώσουν ο Σαμψών θα κρεμασθεί". Το έλεγαν πολλές φορές ενώπιον μου με την ελπίδα πως θα με τρόμαζαν. Μα και εάν δεν το τόνιζαν σε κάθε ευκαιρία οι βασανιστές μας, δεν αμφέβαλλα ποτέ γι αυτό. Έτσι η ψυχική προετοιμασία για την ποινή του θανάτου ήταν κάτι το επιβεβλημένο και τότε στην Ομορφίτα ήταν για μένα ο θάνατος μια απολύτρωση από τα φρικτά σωματικά βασανιστήρια που περνούσα καθημερινά.

Εβλεπα το θάνατο και την αγχόνη ως διέξοδο που θα με απάλλαζε από την κάμινο των παντοειδών βασανιστηρίων που οι βρετανοί αποικιοκράτες με περνούσαν καθημερινά".

Με αυτές τις σκέψεις ο Νίκος Σαμψών βρέθηκε εκείνη τη δραματική μέρα στο Δικαστήριο σιδηροδέσμιος και πάλι.

Μέσα στην αίθουσα του Δικαστηρίου ο Στέλιος Παυλίδης έκρινε ότι ο Σαμψών έπρεπε να καταθέσει από το εδάλιο του κατηγορουμένου, και όχι του μάρτυρα, ώστε να μη δώσει την ευκαιρία στον Εισαγγελέα να τον αντεξετάσει.

Έτσι όταν ο Νίκος Σαμψών κλήθηκε να πει ο,τιδήποτε πριν του επιβληθεί ποινή, σηκώθηκε από τη θέση του και κοιτάζοντας το δικαστή περιφρονητικά και με οίκτο, παρά με φόβο, είπε απλά κοιτάζοντας τον κατ ευθείαν μέσα στα μάτια περήφανα:

"Αρνούμαι τις κατηγορίες, όπως αυτές διατυπώθηκαν. Είναι ψευδείς και δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα. Είμαι αθώος".

Όσα όμως και αν έλεγε ο Σαμψών και ο δικηγόρος του τίποτε δεν μπορούσαν να αλλάξουν την απόφαση της αποικιοκρατίας, η οποία εκείνη τη στιγμή εκφραζόταν μέσω του Δικαστή Σάμουελ Τζων και ο

οποίος δέχθηκε όλα, όσα κατέθεσαν οι μάρτυρες ως αληθινά και απέρριψε όλα τα επιχειρήματα της Υπεράσπισης.

Και το χειρότερο ήταν ότι ο δικαστής, δεχόμενος ότι ο Νίκος Σαμψών εφ' όσον αποπειράθηκε να πυροβολήσει εναντίον των τεσσάρων βρετανών, που είχαν εφορμήσει στο δωμάτιο που κοιμόταν στο Δάλι, είχε ενεργήσει σαν να είχε πυροβολήσει εναντίον των βρετανών, παρ' όλον ότι δεν είχε πατήσει τη σκανδάλη του όπλου του...

Είπε ο Δικαστής Σάμουελ Τζων:

"Από τις επιδείξεις που έγιναν από τους διάφορους μάρτυρες, σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο ο κατηγορούμενος κρατούσε το οπλοπολυβόλο, καθίσταται σαφές ότι αυτός υιοθέτησε επιθετική στάση, έτοιμος να πυροβολήσει. Καταλήφθηκε όμως αιφνιδιαστικά και αφού πυροβολήθηκε δεν είχε τον απαιτούμενο χρόνο να ενσφαιρώσει το οπλοπολυβόλο με το αριστερό του χέρι.

Αφού στάθμισα όλη τη μαρτυρία και αφού μελέτησα τις εισηγήσεις της Υπεράσπισης και της Κατηγορίας πείστηκα ότι η υπόθεση αυτή είναι απόλυτα ευθεία και καθαρή. Εξαρτάται αποκλειστικά από το εάν η μαρτυρία των τεσσάρων αστυνομικών γίνει πιστευτή, ως αληθινή εκδοχή των όσων διαδραματίστηκαν στο Δάλι κατά την **1** π.μ. ώρα της **30ης** Ιουνουαρίου. Δεν διστάζω να δεχθώ την εν λόγω μαρτυρία ως τέτοια.

Η μαρτυρία όλων των μαρτύρων δόθηκε κατά τρόπο ευθύ και χωρίς δισταγμούς. Αποδεχόμενος την εκδοχή της Κατηγορίας ως αληθινή, δεν έχω οποιανδήποτε αμφιβολία ότι ο κατηγορούμενος αποπειράθηκε να εκκενώσει το πυροβόλο όπλο εναντίον των τεσσάρων αξιωματικών της Αστυνομίας.

Από τις επιδείξεις για τον τρόπο με τον οποίο αυτός κρατούσε το όπλο, κατέστη σαφές, ότι επρόκειτο για στάση προσώπου έτοιμου να πυροβολήσει. Η ενέργεια αυτή προπαρασκευαστική του πυροβολισμού, μπορεί να αποτελέσει απόπειρα όταν εξετασθεί σε

συνδυασμό με τη βίαιη αντίσταση, την οποία προέβαλε και τις λέξεις τις οποίες εξεστόμισε αμέσως μετά τον αφοπλισμό του. Δεν είναι πιστευτό, ότι πήρε απλώς το όπλο για να υπερασπισθεί εναντίον αγνώστων επιδρομέων. Δεν υπάρχει μαρτυρία ότι αυτοί ήσαν μεταμφισμένοι. Απλώς έφεραν πολιτική περιβολή και ήταν πρόδηλο ότι ήσαν οπλισμένοι. Η πεποίθηση αυτή υποστηρίζεται από τη μαρτυρία ότι, λίγο μετά τον αφοπλισμό του, ο κατηγορούμενος αποκάλυψε τους αστυνομικούς καταραμένους άγγλους και τους είπε στα αγγλικά τι θα συνέβαινε σ' αυτούς εάν δεν δρούσαν με τόση ταχύτητα.

Είμαι πεπεισμένος ότι με το να σκύψει ο κατηγορούμενος, αντί να ενσφαιρώσει το οπλοπολυβόλο του παρέσχε στην Αστυνομία τα ελάχιστα εκείνα δευτερόλεπτα, τα οποία της ήταν αναγκαία να τον περισφίγξει και να τον παρεμποδίσει από του να εκτελέσει την πρόθεση του, να τους φονεύσει ενδεχόμενα όλους.

Σε σχέση με τη δεύτερη κατηγορία οι λεπτομέρειες μιλούν από μόνες τους. Ο κατηγορούμεος δεν ήταν νόμιμα εξουσιοδοτημένος να φέρει όπλο. Δεν έδωσε λογική δικαιολογία για τη μεταφορά όπλου για να δημιουργήσει αμφιβολία στο δικαστήριο, από την οποία αμφιβολία θα μπορούσε να ευεργετηθεί. Δεν υπάρχει ελάχιστη αμφιβολία ότι ο κατηγορούμενος αποπειράθηκε να εκκενώσει το πολυβόλο του εναντίον του επιθεωρητή Μπερτζ και των τριών Λοχιών, και συνεπώς εξεκένωσε το πολυβόλο όπλο, κατά παράβαση των Εκτάκτων Κανονισμών **52 (α)** και **72 (1F)**.

Ως προς τη δεύτερη κατηγορία είμαι πεπεισμένος, πέραν κάθε αμφιβολίας, ότι ο κατηγορούμενος έφερε οπλοπολυβόλο στο Δάλι. Το μόνο λογικό συμπέρασμα, το οποίο μπορεί να συναχθεί από τα όσα γεγονότα τέθηκαν ενώπιον του δικαστηρίου, είναι ότι αυτός άρπαξε το οπλοπολυβόλο από τη θέση στην οποία το είχε έτοιμο, τοποθέτησε τη σφαιροθήκη και πήρε τη στάση που έχει περιγραφεί ευθύς μόλις αντελήφθη να παραβιάζεται η εξώπορτα. Αυτό

αναμφίβολα αποτελεί μεταφορά και όχι κατοχή όπλου".

Με αυτά ο Δικαστής έκρινε το Νίκο Σαμψών ένοχο και στις δυο κατηγορίες που πρόβλεπαν και στις δυο περιπτώσεις την ποινή του θανάτου. Η επιβολή της ποινής ήταν πλέον θέμα λεπτών. Μέσα στο δικαστήριο επικρατούσε βαθειά σιγή.

Στο σημείο αυτό ο Εισαγγελέας Γκόσλιγκ ανέφερε μερικά από τα βιογραφικά στοιχεία του κατηγορουμένου. Είπε στο δικαστήριο ότι ο Νίκος Σαμψών ήταν ηλικίας **22** χρονών, ότι είχε φοιτήσει στην Αγγλική Σχολή Αμμοχώστου και ότι βαρυνόταν με φυλάκιση τριών μηνών για συμμετοχή σε οχλαγωγία.

Ο συνήγορος υπεράσπισης Στέλιος Παυλίδης πήρε στη συνέχεια το λόγο:

ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Δεν γεννάται ζήτημα να ζητήσω την επιείκεια σας στην επιμέτρηση της ποινής, εφ' όσον το δικαστήριο βρήκε τον πελάτη μου ένοχο σε κατηγορίες, οι οποίες συνεπάγονται μια και μόνη ποινή: Την ποινή του θανάτου. Αναμφίβολα όμως θα έχετε υπόψη σας, όταν θα υποβάλετε την εμπιστευτική έκθεση σας ότι η καταδίκη βασίζεται σε τεχνικό αδίκημα και ότι ο πελάτης μου, παρ' όλων ότι καταδικάζεται ότι εξεκένωσε όπλο, στην ουσία δεν έκαμε κάτι τέτοιο και ότι η επίπλαστη αυτή κατάσταση απορρέει μόνο από τις πρόνοιες του υπ' αριθμόν **72** Κανονισμού Εκτάκτου Ανάγκης.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Στην έκθεση μου θα αναφερθώ απλώς στα γεγονότα της παρούσης υπόθεσης.

Υστερα ο δικαστής στράφηκε στο Νίκο Σαμψών και τον κάλεσε να σηκωθεί από τη θέση του λέγοντας του:

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Σαμψών, βρέθηκες ένοχος σε δυο κατηγορίες που συνεπάγονται την ποινή του θανάτου. Έχεις να πεις κάτι για να μη επιβληθεί ποινή εναντίον σου;

ΣΑΜΨΩΝ: Είμαι αθώος, και επιμένω ότι οι κατηγορίες εναντίον μου είναι ψευδείς.

Χωρίς άλλη διαδικασία ο δικαστής, σύμφωνα με τον ανταποκριτή της εφημερίδας "ΕΘΝΟΣ" της

Λευκωσίας (2 Ιουνίου 1957) "στραφείς προς τον κατηγορούμενον, όστις τον ητένιζε ψύχραιμος και ατάραχος, επέβαλεν εις αυτόν την θανατικήν καταδίκην".

Ο Σαμψών δέχθηκε την καταδίκη του χαμογελώντας, όπως όλοι οι αγωνιστές της ΕΟΚΑ που πρόσφεραν, ό,τι πολυτιμότερο είχαν για την απελευθέρωση της Κύπρου.

Εγγραφε σχετικά η εφημερίδα "ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ":

"Ο Νίκος Σαμψών ήκουσε την καταδίκη του με ψυχραιμίαν, ενώ ελαφρόν μειδίαμα διέστειλε τα χείλη του. Οι γονείς αυτού, ο θείος του δρ Αντώνης Γεωργιάδης και άλλοι συγγενείς κατελήφθησαν υπό μεγάλης συγκινήσεως".

Πιο περιγραφική ήταν η άλλη ημερήσια εφημερίδα "ΕΘΝΟΣ": "Ευθυτενής και εντελώς ατάραχος ο 22έτης δημοσιογράφος Νίκος Σαμψών Γεωργιάδης ήκουσε χθες τον Ειδικόν Δικαστήν κ. Σάμουελ Τζων εκδίδοντα απόφασιν επί της υποθέσεως του, εις την οποίαν κατηγορείτο ότι απειπειράθη να χρησιμοποιήσει εναντίον τεσσάρων αστυνομικών αξιωματούχων έν οπλοπολυβόλον τύπου στεν, το οποίον μετέφερεν. Ευρεθείς ένοχος αμφοτέρων των κατηγοριών ο Σαμψών κατεδικάσθη εις την εσχάτην των ποινών.

"Με ανάλογον ψυχραιμίαν ήκουσαν την καταδικαστικήν απόφασιν η μήτηρ του νεαρού δημοσιογράφου, κυρία Θεανώ Σαμψών Γεωργιάδου, και ο πατήρ αυτού. Ο τελευταίος απερχόμενος της αιθούσης του Δικαστηρίου, όπου δεν του επετράπη να πλησιάσει καν τον μειδιώντα υιόν του, ηκούσθη να λέγει εις ένα γνωστόν του με σταθεράν φωνήν: Κατεδίκασαν το παιδί μου, μα δεν λυπούμαι καθόλου".

Και η αγγλόφωνη εφημερίδα **TIMES OF CYPRUS**, στην οποία εργαζόταν ο Νίκος Σαμψών, ως ρεπόρτερ, πρόσθετε:

"Ο Νίκος Σαμψών στάθηκε ήρεμος μέσα στο εδώλιο χθες και άκουσε το δικαστή Τζων να του επιβάλλει τη

θανατική ποινή σε δυο κατηγορίες.

Έτσι ακόμα ένα κεφάλαιο στην ιστορία του Σαμψών, που άρχισε, όπως αναφέρθηκε στο δικαστήριο, με τους πυροβολισμούς στις **28** περασμένου Σεπτεμβρίου, στην οδό Λήδρας και προχώρησε στη δραματική σύλληψη του στις **30** Ιανουαρίου στο Δάλι και στη συνέχεια πέρασε από τη διαδικασία του δικαστηρίου, στην οποία είχε αθωωθεί, σε κατηγορία για εκτέλεση στις **23** Μαΐου.

Το επομενο κεφάλαιο θα ανοίξει ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου, όταν θα υποβάλει έφεση εναντίον της καταδίκης του και της ποινής. Ο Στέλιος Παυλίδης, που ηγήθηκε της υπεράσπισης του, δήλωσε μετά τη λήξη της διαδικασίας στο Δικαστήριο ότι θα υποβάλει έφεση.

Χθες ο νεαρός δημοσιογράφος που γεννήθηκε στην Αμμόχωστο στις **16** Δεκεμβρίου **1935**, βρέθηκε ένοχος σε δυο κατηγορίες ότι έβαλε με το όπλο του στο Δάλι στις **30** Ιανουαρίου εναντίον του Επιθεωρητή Μπερτς και των Λοχιών Γουίλλαρντ και Μάνσου όταν πήγαν για να τον συλλάβουν και ότι την ίδια στιγμή μετέφερε όπλο.

Ενώ ο Δικαστής εξέδιδε την απόφαση του Δικαστηρίου, η οποία κράτησε **45** λεπτά, ο Σαμψών έκανε νόημα στη μητέρα του η οποία καθόταν στο πίσω μέρος του δικαστηρίου να παραμείνει ήρεμη.

Ωστόσο, η μητέρα του κατέρρευσε έξω από το δικαστήριο, αλλά επανέυρε τον εαυτό της όταν ο κ. Παυλίδης την καθησύχασε ότι θα υποβάλει έφεση".

Ο ίδιος ο Νίκος Σαμψών έγραψε αργότερα στο αφήγημά του "τρεις μήνες και δέκα μέρες μελλοθάνατος":

"Στις **11** το πρωί (**1η** Ιουνίου **1957**) ο ειδικός Δικαστής Σάμουελ Τζων πήρε τη θέση του. Οι έγκριτοι δικηγόροι μου κ.κ. Στέλιος Παυλίδης και Λεύκος Κληρίδης, με βουρκωμένα μάτια μου ανεκοίνωσαν ότι, σύμφωνα με τες καταθέσεις, θα καταδικαζόμουν σε θάνατο.

Μη στενοχωρείστε ήταν η απάντηση μου, το

γνωρίζω.

Κοίταξα προς τους γονείς μου και τους χαμογέλασα και ακολούθως χαιρέτισα το πλήθος των συγγενών και φίλων μου που γέμιζαν ασφυκτικά την αίθουσα του δικαστηρίου. Τη στιγμή εκείνη κλήθηκα από τον ειδικό δικαστή Σάμουελ Τζων να σηκωθώ από το εδώλιο.

- Εχεις τίποτε να πεις για να μην σου επιβάλω ποινή; με ρώτησε.

Σαν να ήταν δυνατό να άλλασσε τη ρητή εντολή που πήρε για την καταδίκη μου, οποιαδήποτε και αν ήταν η απάντησή μου.

Με την ερώτηση του εκείνη ήθελε να δείξει ότι η δίκη διεξήχθη μέσα στα πλαίσια των κανονισμών της Δικαιοσύνης. Στην πραγματικότητα κοροϊδεύε την έννοια της Δικαιοσύνης και ταυτόχρονα τον ίδιο τον εαυτό του.

Στο μυαλό μου πέρασε σαν αστραπή η ιδέα να μην απαντήσω. Εν τούτοις όμως, λόγω σοβαρότερου συλλογισμού απάντησα:

- Είμαι αθώος.

Ο συλλογισμός μου που ανέτρεψε την ιδέα να μην απαντήσω ήταν ο εξής: Ο κύριος αυτός μας κοροϊδεύει, γιατί κι εγώ να μην τον κοροϊδέψω;

Μόλις απάντησα στην ερώτηση του, ο ειδικός δικαστής εξέδωσε την απόφαση του ως εξής: "Κατηγορούμενε σε βρίσκω ένοχο και στις δυο κατηγορίες και ως εκ τούτου σε καταδικάζω "δύο εις θάνατον" (δύο φορές σε θάνατο).

Δέχθηκα την καταδίκη μου σε θάνατο με χαμόγελο. Γύρισα αμέσως προς τους γονείς μου φωνάζοντας τους να μην λυπούνται.

Πραγματικά έκπληκτος είδα τους πονεμένους μου γονείς και το μικρό μου αδελφό να διατηρούν όλη την αυτοκυριαρχία τους με το χαμόγελο στα χείλη. Ήταν χαμόγελα όμως προσποιητά. Ο πόνος διακρινόταν στα πρόσωπα τους. Η θαρραλέα όμως στάση τους με ικανοποίησε πολύ. Την στιγμή εκείνη ένιωθα περηφάνεια για τους γέροντες μου.

Στο μεταξύ δεκάδες άγγλοι στρατιώτες έσπρωχναν βάνουσα τον κόσμο που με χειροκροτούσε έξω. Οι προσφιλείς δικηγόροι μου με κόπο συγκρατούσαν τα δάκρυά τους. Εσκυψα και φίλησα τα χέρια τους. Ήταν αυθόρμητη και δίκαιη εκδήλωση ευγνωμοσύνης για όσα έκαμαν για μένα.

Μόλις διώχθηκε το πλήθος από την αίθουσα του δικαστηρίου μου έθεσαν τες χειροπέδες και βιαστικά υπό αυστηρή ένοπλη φρουρά με μετέφεραν στο αυτοκίνητο για να με οδηγήσουν στα κελιά του θανάτου των Κεντρικών Φυλακών. Ενώ με οδηγούσαν στο αυτοκίνητο τέσσερις πολιτικοί κρατούμενοι από την Πύλα, οι οποίοι βρίσκονταν σε απομόνωση στην αυλή του δικαστηρίου ήρχιζαν να με χειροκροτούν. Απήντησα στα χειροκροτήματά τους με τις κραυγές "ζήτω η ΕΟΚΑ", "ζήτω ο θρυλικός Διγενής", "η ΕΟΚΑ δεν πέθανε".

Οι άγγλοι αστυνομικοί συνοδοί άρχισαν τότε να με κτυπούν με τα περίστροφα και τα πιστόλια βρίζοντας με. Όταν τελικά εισήλθαμε στο υπό ισχυράν συνοδεία αυτοκίνητο οι άγγλοι αστυνομικοί δεν έπαυσαν ούτε στιγμή να με κτυπούν με τα όπλα τους.

"Αιματωμένε τρομοκράτη θα σε κρεμμάσουμε", μου έλεγαν και γελούσαν ενώ ταυτόχρονα με κτυπούσαν με τα περίστροφά τους. Υπέμενα τη σαδιστική μανία τους χωρίς να πω έστω και μια κουβέντα ή να διαμαρτυρηθώ για τη στάση τους. Σκεφτόμουν, ενώ με κτυπούσαν, ότι οι ίδιοι άνθρωποι, πριν από λίγους μήνες πενικοβάλλονταν στο άκουσμα του ονόματος μου. Τώρα όμως που ήμουν δεμένος με σίδερα, ανυπεράσπιστος στα χέρια τους, μετατράπηκαν σε γενναίους και με κτυπούσαν χωρίς κανένα δικαίωμα, εφ' όσον είχα καταδικασθεί σε θάνατο."

Η καταδίκη δεν ήταν οριστική δεδομένου ότι ο Νίκος Σαμψών είχε το δικαίωμα προσφυγής. Και αυτό άρχισαν αμέσως να μελετούν οι δικηγόροι του.